

man følge den Bei, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds antydede, nemlig see at sætte sig snevrere Grændser for den reformatoriske Tilboielighed, som man saavel i Udvalgene som i Thinget vil tilfredsstille. Paa den anden Side kan jeg rigtig nok ikke være enig med det ærede Medlem i, at der derved opnaaes saadanne Besparelser; hvorpaa vi under det store Tryk af Nødvendigheden af at formindste vore Statsudgifter for Alvor maae rette vor Opmærksomhed. I den Tid, jeg har bekræftet mig med Rigsdagens Anliggender, har jeg aldrig seet, at de store Forventninger om Besparelser ved Afskaffinger i Lønningerne virkelig ere opnaaede. Det forekommer mig at være, ligesom — hvis jeg tør bruge det Billede, jeg veed idetmindste ikke noget bedre Exempel at nævne — at man, naar man har den stærkeste Tørst, slipper Kreaturerne ud for at slukke Duggen af Græsset, men jo længere de slukke, desto tørstigere blive de, og faae ikke Tørsten slukket. Man maa søge til de store Floder, naar man virkelig vil opnaae nogen Besparelse af Betydning for hele Statsbudgettet, og det tror jeg ikke man vil opnaae ad anden Bei end den, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 1ste Valgkreds (Nyholm) allerede har omtalt, men her kommer jeg atter i det uheldige Tilfælde, at jeg er enig med ham, skjøndt han staaer i Modsetning til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds. Jeg tror ikke, vi kunne naae det Maal, vi have sat os, at indskrænke Statsudgifterne, uden at gaae den nævnte Bei, men jeg tror heller ikke, det vil kunne skee gjennem saadanne særlige Lønningsslove; jeg tror kun, det kan skee, naar der haves et ganske andet Materiale end det, man i Reglen kan gjøre. Krav paa ved en Lønningsslovs Behandling. Naar man skal omorganisere en Green af Statsstyrelsen, maa man have et uhyre Materiale samlet, som kun kan tilveiebringes under lange foregaaende Forberedelser og en oprigtig Sammenarbeiden med vedkommende Minister, og derfor tror jeg, at de Reformere, man ad denne Bei maa søge at opnaae, maae gjøres til særlige Spørgsmaal, som ikke bringes ind under Lønningsslovene, men som enten ved velvillig Sammenarbeiden

med Ministeren, eller ogsaa ved energiske Bestræbelser fra Thingets Side bringes frem som selvstændige Forslag.

Bille: Alt Muligt, hvad der kan gjøres fra Rigsdagens Side for at arbejde hen til en Simplification og en forstandig Indskrænkning af Statsmaskineriet, anseer jeg for at være overordentlig heldigt og ønskeligt. Vel lever jeg ikke under den Forestilling, at den frie Forfatning først er indført ifjor, og at vi altsaa nu staae paa Overgangen fra Absolutismen til Friheden. Jeg erindrer, at vi have levet i 20 Aar under Frihedens Herredømme, og at, skjøndt der ikke har været nedsat nogen Commission eller udstedt nogen Ordonnans i Anledning af Forandringen, som i 1660, saa er der dog ad andre Veie foregaaet saa væsentlige Forandringer paa mange Omraader, at Tungen i dette Dieklit kan pege hen paa vor hele Statsstyrelse og sige, at den er Absolutismens Bærf. (C. B. Nyholm: Maskineriet!) Ja, Maskineriets Grundtanke er nedarvet til os fra Absolutismen; men Maskineriets Arbeidsmaade er saa væsentlig paavirket af den nu igjennem 20 Aar fortsatte frie Forfatning, at det vilde være ganske ubilligt at behandle Sagen, som om vi her stode alene med Absolutismens Redskaber for os. Smidlertid, jeg skal som sagt i høi Grad paafjønne Alt, hvad der i denne Henseende kan gjøres. Jeg har for mit Vedkommende heller ikke været nogen ivrig Modstander af Tanken om den parlamentariske Commission og vilde heller ikke, dersom den nu kom frem, være nogen ivrig Modstander af den i og for sig; men jeg har været en Modstander af den, fordi den var knyttet sammen med Lønningsslovene og gjordes til et uadskilleligt Led i disses Fremme. Det vil bestandig vise sig, at man, ved at stræbe efter formeget paa eengang, Stræket naaer, og skjøndt de Herrer, som nu have havt Ordet fra forskjellige Sider og navnlig de to ærede Medlemmer, der i tidligere Samlinger havde Sæde i Udvalget (Nyholm og S. A. Hansen), saa bestemt have udtalt sig i Retning af, at man skal gjenoptage de Bestræbelser, der tidligere have været udførelse i Udvalget, saa siger jeg, at efter min fuldeste